

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Gál Sándor ügyvéd ((7623 Pécs, Szilágyi Dezső utca 17.) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **kk. II.rendű felperes neve** II. rendű, **kk. III.rendű felperes neve** III. rendű és **kk. IV.rendű felperes neve** IV. rendű (valamennyien I.rendű felperes címe szám alatti lakos) felpereseknek - a dr. Hubay Gábor ügyvéd (7621 Pécs, Király utca 37.) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe a felperesek pernyertessége érdekében a dr. Hergert Ibolya jogtanácsos által képviselt XY Zrt. (beavatkozó címe) beavatkozott - a Baranya Megyei Bíróság 2007. június 11. napján kel 11.P.20.411/2006/33. számú ítélete ellen a felperesek által 34. és az alperes által 35. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

részítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a II-III-IV. rendű felperesek keresetére vonatkozó részében - a javukra megítélt perköltségre is kiterjedően - helybenhagyja azzal, hogy a marasztalási összeget a gyámhivatal székhelye szerinti hitelintézetnél a javukra nyitott fenntartásos gyámhatósági letétbe köteles az alperes megfizetni.

Az ezen felüli részében - a további költségek viselésére is kiterjedően - az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a II-III-IV. rendű felpereseknek - a fentiekkel azonos módon - személyenként 90.000 (kilencvenezer) forint ÁFÁ-val együttes másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban az I. rendű felperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint, az alperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint ÁFÁ-val együttes költsége, a beavatkozónak pedig 50.000 (ötvenezer) forint költsége merült fel.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

2004. augusztus 29-én xy az XXX-000 forgalmi rendszámú Zastava személygépkocsival a 00. számú főközlekedési úton S. felől Zs. irányába közlekedett. A főút 3+400-as kilométer-szelvényében xy anélkül határozta el az előtte, vele azonos irányban haladó xy által vezetett YYY-000 forgalmi rendszámú Suzuki Swift személygépkocsi előzését, hogy meggyőződött volna arról, hogy az előzését balról másik jármű nem kezdte-e meg. Ugyanakkor mögötte mintegy 123-128 km/h sebességre gyorsítva az I. rendű felperes a tulajdonában álló ZZZ-000 forgalmi rendszámú Skoda Oktávia személygépkocsival megkezdte a xy által vezetett Zastava előzését. xy az előtte haladó Suzuki Swift személygépkocsi előzését a bal oldali forgalmi sávba való áttéréssel már akkor kezdte meg, amikor mögötte, közvetlen közelében járművének teljes terjedelmével az I. rendű felperes által vezetett Skoda Oktávia személygépkocsi a bal oldali sávban haladt. Az I. rendű felperes az ütközés elkerülése érdekében balra kormányozott, ennek következtében a gépjármű lehaladt a bal oldali útpadkára. Ekkor az I. rendű felperes a jármű felett az uralmát elveszítette, hirtelen jobbra kormányozott, majd az úttesten átsodródva az útról jobb oldalon lehaladt, az út menti árokba hajtott, ahol a Skoda Oktávia a jobb oldali síkjával középoszlopa környezetében fának ütközött. A baleset következtében a Skoda személygépkocsi jobb oldali első ülésén utazó xy - az I. rendű felperes házastársa és a II-III-IV. rendű felperések édesanyja - életét vesztette. A balesettel okozati összefüggésben az I. rendű felperes darabos jellegű felkarcsonttörést és kiterjedt lágyrész sérüléseket, valamint nyaki és ágyéki gerinchúzódást, rándulást szenvedett. A nyaki és ágyéki gerinczúzódás organikus eltéréssel nem járt, a felkarcsont törés befele nyitott szögű tengelyeltéréssel és a törésvégek kis fokú összezsúszásával, valamint a bal oldali felkarcsont fejnek a vállizületi vállfából történő részleges kimozdulásával gyógyult. Jelen állapotában ez a felperesnél 40 %-os munkaképesség-csökkenést eredményezett. A jelenlegi állapot újabb műtéttel esetlegesen korrigálható. Az I. rendű felperesnél felesége halálával okozati összefüggésben súlyos depressziós folyamat alakult ki, amely jelenleg is tart, ez a munkaképességét jelentős mértékben rontja. A baleset idején a II. rendű felperes 9 éves, a III. rendű felperes 8 éves, a IV. rendű felperes pedig 4 éves volt. A II-III-IV. rendű felperések édesanyjuk halála miatt súlyos pszichés károsodást szenvedtek, hiszen az anyához való elsődleges meghatározó kötődés szakadt meg, a gyerekek életkoruknak megfelelő hárítási formákkal dolgozzák fel a történeteket, azonban mindhármuk esetében ez a feldolgozási folyamat egészen felnőtt korig tart. Valamennyi felperesnek a trauma feldolgozásához pszichoterápiás segítségnyújtásra volt szüksége.

A Kaposvári Városi Bíróság a 2006. március 23-án kelt 2.B.588/2005/21. számú ítéletével, megállapította, hogy xy bűnös halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében, ezért őt egy évi négy hónapi fogházra ítélte a

szabadságvesztés büntetés végrehajtását kettő évre felfüggesztette. A Somogy Megyei Bíróság a 2006. június 12. napján kelt és jogerős 1.Bf.263/2006/4. számú végzésével a Kaposvári Városi Bíróság elsőfokú ítéletét helybenhagyta.

A Kaposvári Városi Ügyészség a büntetőeljárás során 2005. július 21-én kelt Közl.3296/2004/15/II. számú végzésével az I. rendű felperessel szemben indult büntetőeljárást megszüntette, megállapítva, hogy a bűncselekmény elkövetése az I. rendű felperessel szemben nem volt megállapítható és az eljárás folytatásától sem volt várható további eredmény.

A büntetőeljárásban beszerzett igazságügyi műszaki szakértői vélemények megállapították, hogy amennyiben az I. rendű felperes a megengedett haladási sebességgel halad, úgy az általa vezetett Skoda személygépkocsi nem ütközött volna fának, így a halálos eredmény nem következett volna be. Egyetértettek továbbá abban is, hogy az I. rendű felperes által vezetett gépjármű stabilitásvesztése szinte törvényszerűen bekövetkezett volna a megengedett, alacsonyabb sebességnél is.

A felperesek módosított kereseti kérelmükben az I. rendű felperes vonatkozásában saját sérülései miatt 4.000.000 forint, hozzátartozójának elvesztése címén 5.000.000 forint, a II-III-IV. rendű felperesek tekintetében személyenként 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték az alperes kötelezését, annak kamataival együtt. Az I. rendű felperes ezen túlmenően a vagyoni kártérítés körében 200.000 forint Casco önrész, 233.302 forint temetési költség, 61.343 forint közjegyzői díj, 75.000 forint xy részére fizetett közlekedési többletköltség, összesen 569.645 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Kártérítési járadék címén a felperesek tulajdonában álló ingatlanhoz tartozó kert gondozásához igénybe vett segítség havi 10.000 forintos díjazása, háztartási kisegítő havi 20.000 forintos díjazása, havi 15.000 forint étellemezési többletköltség, valamint a kaposvári nagyszülőkkel való kapcsolattartás havi 15.000 forintos többletköltsége és az I. rendű felperes részére a Ptk.356.§-a szerinti jövedelempótló járadék címén havi 40.000 forint, összesen havi 100.000 forint és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A büntetőeljárásban beszerzett műszaki szakértői vélemények megállapításai alapján arra hivatkozott, hogy amennyiben a felperes a megengedett haladási sebességgel közlekedett volna, nem következett volna be a halálos eredmény, illetőleg az I. rendű felperes sérülése sem. Indítványozta a perben további műszaki- és orvosszakértői bizonyítás lefolytatását, annak tisztázására, hogy a halálos eredmény a megengedett sebesség mellett bekövetkezett volna-e, illetőleg, hogy a megengedett sebesség mellett az I. rendű felperesnek milyen sérülései keletkeztek volna.

Az I. rendű felperes az általa vezetett Skoda Octavia személygépkocsi tekintetében a beavatkozónál rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással. A beavatkozó kártérítési felelősségének elismerése nélkül a felperesek részére a pert

megelőzően, illetőleg az elsőfokú eljárás során összesen 1.000.000 forint kártérítési előleget fizetett meg. Az elsőfokú eljárásban az általa támogatott felperesek keresetének megfelelően kérte az alperes kártérítési felelősségének megállapítását és marasztalását.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 4.000.000 forintot, a II-III-IV. rendű felpereseknek személyenként 5.000.000 forintot nem vagyoni kártérítés címén és ezen összegeknek a baleset időpontjától számított törvényes mértékű kamatát. A vagyoni kártérítés körében kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére összesen 569.645 forint és annak az egyes részkövetelések esedékességétől számított törvényes kamatai, valamint 2007. június 1-től havi 100.000 forint kártérítési járadék és 2005. október 1-től 2007. május 31-ig terjedő időre 2.000.000 forint hátralékos kártérítési járadék és annak 2006. július 1-től járó törvényes kamatai megfizetésére.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest 900.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték és 24.616 forint állam által előlegezett költség, valamint az I. rendű felperes javára 460.000, a II-III-IV. rendű felperesek javára 250.000 forint + ÁFA, a beavatkozó javára pedig 200.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett bizonyítékok, köztük a büntetőeljárás során eljáró igazságügyi szakértők szakvéleményei alapján megállapította, hogy amennyiben az I. rendű felperes a megengedett sebességgel közlekedik, úgy a halálos eredmény nem következett volna be, kockázatfokozó tényezőt jelentett az I. rendű felperes sebességtúllépése. Megállapította ugyanakkor azt is, hogy ez a szakértői, és büntető ítéleti megállapítás még nem jelenti azt, hogy alacsonyabb sebességnél a Skoda Oktávia és a benne utazók ne szenvedtek volna hasonló vagy akár az I. rendű felperes tekintetében még súlyosabb sérüléseket. Ennek okát abban jelölte meg, hogy a szakértők szerint megengedett sebességnél is bekövetkezett volna a Skoda Oktávia stabilitásvesztése. Ebből pedig az elsőfokú bíróság a logika szabályai szerint azt a következtetést vonta le, hogy amennyiben az I. rendű felperes a megengedett 90 km/h sebesség mellett veszíti el az uralmát a gépkocsija felett és a kormányt ugyanúgy jobbra rántja a bal oldali padkán való haladáskor, akkor legfeljebb nem a kérdéses fának csapódik neki a gépkocsija, hanem akár a balesetben részes Zastava vagy Suzuki Swift gépkocsiknak, esetleg a partoldalnak, esetleg az útárokba érve megpördülhetett volna a tengelye körül vagy más módon következik be nagy valószínűséggel hasonló eredmény, mint a perbeli esetben.

A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság az I. rendű felperesnek a káresemény bekövetkezésében való felróható magatartását nem állapította meg, ezért a Ptk.340.§-ának (1) bekezdését sem tartotta vele szemben alkalmazhatónak. A II-III-IV. rendű felperesek esetében a Ptk.345.§-ának (1) és a Ptk.344.§-ának (1) bekezdése alapján a károkozók egyetemleges felelősségére vonatkozó szabályok

alapján, az I. rendű felperes tekintetében pedig a közös károkozók egymás közötti belső viszonyában a felelősség általános szabályai (Ptk. 339.§-a) alapján bírálta el a felperesek keresetét, megállapítva, hogy miután az I. rendű felperes felelősségét a balesetben nem lehetett megállapítani, így az alperes valamennyi felperesnek okozott teljes kárért felelősséggel tartozik.

A perben beszerezett igazságügyi orvosszakértői és igazságügyi elme-orvosszakértői vélemények alapján az I. rendű felperest hozzátartozója elvesztése miatt ért nem vagyoni kárt 2.500.000 forinttal, a saját maga által elszenvedett sérülések maradványállapotára tekintettel pedig ugyancsak további 2.500.000 forinttal tartotta kompenzálhatónak. Az így megállapított összesen 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítésbe beszámította a beavatkozó által peren kívül kifizetett 1.000.000 forintos kártérítési összeget. A II-III-IV. rendű felperesek tekintetében ugyancsak a perben beszerezett igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításait vette figyelembe az őket ért pszichés károsodás tekintetében és erre figyelemmel állapította meg a baleset idején irányadó ár- és értékviszonyok alapján, hogy személyenként 5.000.000 forint az az összeg, amely alkalmas a II-III-IV. rendű felpereseket ért károk megközelítő kompenzálására.

Teljes egészében helyt adott az I. rendű felperes keresetének a vagyoni károk tekintetében.

A kártérítési járadék részösszegei tekintetében ugyancsak helyt adott a keresetnek. A jövedelempótló járadék havi összegének megállapítása során mellőzte az alperes által kezdeményezett igazságügyi könyvszakértői bizonyítás lefolytatását, mert úgy ítélte meg, hogy nem pusztán a templom felújításból áll egy építész tervezői iroda fenntartása, a felperes foglalkozásából eredő munkáját egészében kell figyelembe venni a járadék meghatározásakor, azt nem lehet az egyes munkaelemekre szétbontani.

Az ilyen módon megállapított havi 100.000 forint összegű járadékigény hátralékos időszakát a keresetlevél benyújtásától visszafelé számított hat hónap időtartamra, 2005. október 1-től 2007. május 31-ig terjedő időre állapította meg.

A perköltség viselés körében a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek elsőfokú eljárásban felmerült költségeinek megtérítésére.

Az ítélet ellen a felperesek és az alperes is fellebbeztek.

A felperesek az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes módosított kereseti kérelmük szerinti teljes marasztalását és perköltség viselésére kötelezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét mindegyik felperes tekintetében alulértékelt. Nyomatékosan kérték figyelembe venni e körben a felperesek - igazságügyi orvosszakértői vélemény által rögzített - fizikai és pszichikai sérüléseit.

Kifejtették, hogy a megítélt havi 100.000 forintos járadék az I. rendű felperes tekintetében a baleset napjáig visszamenőlegesen jár, ugyanis az I. rendű felperes hat hónapon túli lejárt követelését alapos okkal nem tudta érvényesíteni. A hátralékos kártérítési járadékot ezért a 2001. szeptember 1-től 2007. május 31-ig terjedő időre 3.300.000 forintra és annak középarányos kamataira kérték felemelni.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes elutasítását, valamint a felperesek első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a felperesek nem vagyoni kártérítési igényének alapja az I. rendű felperes házastársának halála. Ez a halálos eredmény azonban kizárólag az I. rendű felperes sebességtúllépése miatt következett be, a büntetőeljárásban kirendelt szakértők véleményét az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a műszaki szakértő kirendelésére vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt a baleseti mechanizmus, a felperesi közrehatás és a felperes által elkövetett vezetéstechnikai hiba megállapítása érdekében.

A jogalapon túlmenően a nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság által a felperesek részére megállapított nem vagyoni kártérítés összegszerűségét valamennyi felperes tekintetében eltúlzottnak tartotta.

A vagyoni károk körében a xy részére öt hónapra kifizetett közlekedési többletköltséggel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az ilyen módon felmerült költség többletköltségnek nem tekinthető, hiszen a benzinköltség a balesetet megelőzően is felmerült a felperesek tekintetében.

Vitatta a háztartási és a ház körüli munkák ellátására kisegítő személy igénybevételének szükségességét. Hivatkozott e körben arra, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül utasította el az alperesnek az igazságügyi mezőgazdasági szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát. Hivatkozott arra is, hogy az I. rendű felperes előadásán túlmenően semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá a nagyszülőkkel való kapcsolattartás vonatkozásában többletköltség felmerülését, illetőleg annak mértékét. Az I. rendű felperes részére megállapított jövedelempótló járadékkal kapcsolatban pedig arra utalt, hogy az I. rendű felperes bizonyítottság esetén csak a templom felújításokból származó jövedelme alapján tarthatna igényt „ereje megfeszítéses” járadékra, nem pedig egész jövedelme után. Sérelmezte azt is, hogy csak a jövedelempótló járadékigény előterjesztésétől számított hat hónapra visszamenően érvényesíthetett volna járadékigényt az I. rendű felperes, nem pedig a keresetlevél beadásától visszafelé számított hat hónapos időtartamra, ahogy azt részére az elsőfokú bíróság megítélte.

Az étkezési többletköltséggel kapcsolatos járadékigénnyel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes általános kártérítés iránti igényt nem terjesztett elő.

Kifejtette azt az álláspontját is, hogy jogszabálysértő az alperes késedelmi kamatokban történő marasztalása.

Végül sérelmezte a perköltség viselés körében a Pp. 81. §-ának (2) bekezdésének alkalmazását, mert véleménye szerint a felperesek által előterjesztett követelések nyilvánvalóan eltúlzottnak tekinthetők.

A beavatkozó az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezések részben, az alábbiak szerint alaposak:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítve és módosítva a másodfokú bíróság tényként állapítja meg, hogy a felpereseket ért károk bekövetkeztében xy közlekedési szabályszegése mellett közrehatott az I. rendű felperes sebességtúllépésében megnyilvánult közlekedési szabálysértése is. A perbeli bizonyítékok téves értékelésén alapul ugyanis az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a kárhoz vezető oki folyamatban az I. rendű felperes sebességtúllépésének nem volt szerepe, hogy a kárt, vagyis az I. rendű felperes saját sérüléseit, a házastársának halálát és ezek következményeit kizárólag xy szabálytalan előzési manővere okozta. A büntetőeljárásban eljáró igazságügyi műszaki szakértők egyetértettek ugyanis abban, hogy a halálos eredmény (és ebből következően az I. rendű felperes testi sérülése sem) nem következett volna be akkor, ha az I. rendű felperes a megengedett sebességet nem lépte volna túl. A büntető ügyben meghozott jogerős ítélet erre tekintettel állapította meg a sértettnek (az I. rendű felperesnek) a halálos eredmény bekövetkezésében játszott jelentős közrehatását, amelytől való eltérésére a rendelkezésre álló bizonyítékok a kártérítési perben nem adnak kellő alapot.

Abból azonban, hogy nem következett volna be a halálos eredmény akkor, ha az I. rendű felperes a megengedett haladási sebességgel közlekedik, tévesen következtet az alperes arra, hogy a kár okozója kizárólag az I. rendű felperes volt. Nyilvánvaló ugyanis, hogy ha az alperes biztosította a KRESZ 34.§-a (1) bekezdésének b) pontját nem szegi meg, nem kényszeríti elhárító kormányozdulatra az I. rendű felperest, baleset és kár sem következett volna be. A kárt tehát mindkét gépkocsi vezetőjének felróható magatartása együttesen okozta, mert az nem következett volna be akkor, ha bármelyikük a közlekedési szabálysértést nem követi el.

Ebből a tényállásból kiindulva eltérően kell megítélni az I. rendű felperes, illetőleg az a II-III-IV. rendű felperesek kártérítési igényét.

A II-III-IV. rendű felperesek szempontjából mindkét gépkocsi üzembentartója közös károkozónak minősül és követeléseikre a Ptk.344.§-ának (1) bekezdése és 345.§-ának (1) bekezdése alapján az egyetemleges és vétkesség nélküli felelősség

szabályai irányadók. Ebből következően a teljes káruk megtérítését követelhetik - választásuknak megfelelően - az alperestől.

Ezzel szemben az I. rendű felperes kártérítési követelésére a Ptk.346.§-ának (1) bekezdése értelmében a felelősség általános szabályait kell alkalmazni, azaz a magatartásuk felróhatósága arányában viselik a kárt a károkozók (Ptk.344.§-ának (1) bekezdése).

A II-III-IV. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye tekintetében a bizonyítási eljárás kiegészítésre nem szorul, követelésük a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján érdemben elbírálható. Az alperes kártérítő felelőssége az egyetemlegességre tekintettel fennáll, ezért a részükre megítélt nem vagyoni kárpótlás mértéke tekintetében kellett állást foglalni, amelyet mindkét fellebbezés támadott. Az elsőfokú bíróság helyesen és teljes körűen vette számításba azokat a tényeket és körülményeket, amelyek a kiskorú felperesek tekintetében nem vagyoni hátránnyá jelentkeznek. Helytállóan határozta meg személyenként 5.000.000 forintban azt az összeget is, amely ezeknek a hátrányoknak a hozzávetőleges kiegyensúlyozására alkalmas. Ez a kárpótlási összeg - az eset egyedi körülményeinek a maguk összességében történt értékelése mellett - összhangban van azokkal a marasztalásokkal is, amelyeket hasonló tényállások mellett az ítélkezési gyakorlat alkalmaz, figyelemmel az ár- és értékviszonyok változásának követésére is. Ebből következően a másodfokú bíróság ebben a részben egyik fellebbezést sem találta alaposnak.

Ezzel szemben a bizonyítási eljárás hiányossága miatt az I. rendű felperes kártérítési követelései tekintetében nem lehet érdemben dönteni.

Téves álláspontja miatt az elsőfokú bíróság nem ismerte fel, hogy a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szorul az, hogy az I. rendű felperes, illetőleg xy magatartásának felróhatósága egymáshoz miként aránylik és a Pp.3.§-ának (3) bekezdéséből eredő, annak megfelelő tájékoztatással sem látta el a feleket. Ennek az arálynak a meghatározása ugyan bírói feladat, de igazságügyi műszaki (közlekedési) szakértői vélemény szükséges annak megítéléséhez, hogy az adott közlekedési szituációban a károkozók magatartásának vétkességét mekkora súllyal kell figyelembe venni.

Alappal kifogásolja fellebbezésében az alperes, hogy az I. rendű felperes részéről nem nyert bizonyítást, hogy a káresemény előtt a felperesek tulajdonát képező ingatlan kertjét az I. rendű felperes gondozta volna, amelynek hiányában nem tekinthető bizonyítottnak az, hogy az idegen munkaerő igénybevételeből eredő költség kárként merült fel. Szintén csak az I. rendű felperes előadása áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy utazási többletköltsége merült fel a kiskorú II-III-IV. rendű felperesek nagyszülei segítségének kényszerű igénybevétele miatt. A Ptk. 339.§-ának (1) bekezdése és a Ptk.164.§-a (1) bekezdése értelmében e költségek felmerülésének tényét és mértékét is az I. rendű felperesnek kell bizonyítania. Az általános kártérítés szabályai, illetve a kár bírói becsléssel történő

megállapítása csak akkor alkalmazható, ha ezek a költségek a lehetséges bizonyítás lefolytatása után sem deríthetők fel pontosan.

Nem igényel ugyanakkor további bizonyítást a jövedelemveszteség ténye, mértéke és annak a károkozók magatartásával fennálló okozati kapcsolata. Az igazságügyi orvosszakértő az I. rendű felperes fizikai maradványállapotát értékelve határozta meg 40 %-ban a munkaképesség csökkenését. Az igazságügyi elme-orvosszakértő azonban az I. rendű felperesnél súlyos depressziót is megállapított a balesettel összefüggésben, amely munkaképességét általánosságban is jelentős mértékben tovább rontja. Ennek figyelembevételével az I. rendű felperes nem csak a nehezebb mozgásokkal járó tevékenységben akadályozott, hanem az irodai tervező munkában is. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság abban, hogy az I. rendű felperes jövedelmét a balesetből eredő jelentős testi (és lelki) fogyatékossága ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelemnek tekintette és azt az alperes javára nem vette figyelembe (Ptk.356.§-ának (3) bekezdése).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fent kifejtett indokokra tekintettel - a Pp.213.§-ának (2) bekezdése alapján meghozott részítélettel - a II-III-IV. rendű felperesek keresetére és az ő vonatkozásukban a megítélt perköltségre kiterjedően helybenhagyta, míg az ezen felüli részében az ítéletet a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A helybenhagyott rendelkezést a Csjt.82.§-ának (2) bekezdésére és a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 147.§-a (1) bekezdésének a) pontjára tekintettel hivatalból kiegészítette azzal, hogy a marasztalási összegeket az alperes a kiskorú II-III-IV. rendű felperesek lakóhelye szerinti gyámhivatal székhelye szerint illetékes hitelintézetnél nyitott gyámhatósági fenntartásos letétbe köteles megfizetni.

A megismételt eljárásban a Pp.3.§-ának (3) bekezdése szerinti tájékoztatást követően bizonyítást kell lefolytatni a fentiekben megjelölt tényállításokra.

Az I. rendű felperes az alperes és a beavatkozó egymás közötti viszonylatában a másodfokú eljárásban felmerült költség összegét a másodfokú bíróság csupán megállapította, annak viselése kérdésében az elsőfokú bíróság határoz (Pp. 252. §-ának (4) bekezdése).

Az érdemben elbírált fellebbezésekkel összefüggésben a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján marasztalta az alperest másodfokú perköltségben, és a per tárgyi költségmentességére tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viselésében.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k. bíró